

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	51-554-02-58
Дата:	11 / 02 / 2025 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-ТО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

14.06
14

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 84, ал. 1 от ПОДНС внасяме проект за решение за задължаване на Министерски съвет да предприеме необходимите действия за предоговаряне на действащите концесионни договори за добив на злато, ценни и редки метали, с цел значително увеличение на концесионните плащания и повишаване на контрола, а при невъзможност, да предприеме действия по прекратяването им.

Молим, проектът за решение да бъде предоставен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Радостин Василев
Кирил Веселинов
Христо Рабанаки

Проект!

РЕШЕНИЕ

ЗА

**ЗА ЗАДЪЛЖАВАНЕ НА МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ ДА ПРЕДПРИЕМЕ
НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРЕДОГОВАРЯНЕ НА
ДЕЙСТВАЩИТЕ КОНЦЕСИОННИ ДОГОВОРИ ЗА ДОБИВ НА
ЗЛАТО, ЦЕННИ И РЕДКИ МЕТАЛИ, С ЦЕЛ ЗНАЧИТЕЛНО
УВЕЛИЧЕНИЕ НА КОНЦЕСИОННИТЕ ПЛАЩАНИЯ И
ПОВИШАВАНЕ НА КОНТРОЛА, А ПРИ НЕВЪЗМОЖНОСТ, ДА
ПРЕДПРИЕМЕ ДЕЙСТВИЯ ПО ПРЕКРАТЯВАНЕТО ИМ.**

Народното събрание на основание чл. 86 ал. 1 от Конституцията на
Република България

РЕШИ:

Задължава Министерски съвет да предприеме необходимите
действия за предоговаряне на действащите концесионни договори за
добив на злато, ценни и редки метали, с цел значително увеличение
на концесионните плащания и повишаване на контрола, а при
невъзможност, да предприеме действия по прекратяването им.

ВНОСИТЕЛИ: *Радостин Василев*
Журни Велевски
Христо Рагъшки

МОТИВИ

Република България е една от държавите с богати залежи на подземни богатства. Въпреки това концесионните договори за добив на злато, ценни и редки метали, сключени между Министерски съвет от една страна и частни дружества, упражняващи концесионните права по добив от друга страна, безспорно съдържат явно неизгодни условия за България. Липсва информация относно това какви права и какъв контрол упражнява Министерски съвет, чрез Министъра на енергетиката от страна на българската държава върху добива на подземните богатства, предмет на концесионните договори.

Към момента дружествата концесионери работят напълно непрозрачно и при липса на ясно нормиран в договорите контрол на добивите. Не е абсолютно установено въз основа на какво се декларира количеството добив, след като държавата не упражнява пълноценно правото си да контролира дейността по добив на частните дружества по концесионните договори. Осъществяваният контрол се извършва изцяло въз основа на декларираните от концесионера данни. След отмяната на клаузи от първоначалния договор, държавата няма възможност да контролира какво количество концентрат се изнася от страната, какво е съдържанието на злато, сребро и мед и има ли и в какъв обем съдържание на други благородни метали.

Договорените концесионни такси са нищожни по размер в сравнение със световните практики на страни с богати залежи на подземни богатства, към които спада и Република България. При извършени одити през годините се установява, че заплатените концесионни такси по договорите за добив на злато, ценни и редки метали са средно около 1.5% от приходите от продажба на добиваните подземни богатства на частните дружества концесионери. Нещо повече, след проверка на ДАНС и заключение на прокуратурата, се установява, че министри в различни правителства са сключвали допълнителни споразумения към концесионните договори за златните находища изцяло против интереса на Република България. Тези допълнителни споразумения дават възможност на частните фирми концесионери да увеличат допълнително печалбите си, ощетявайки българската държава. Пример за това са сключеното на 28.12.2009 г. допълнително споразумение №4 към договора за концесия на златното находище в Челопеч, сключено от Министъра на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков, както и подписаното на 11.08.2015 г. допълнително споразумение №5 от Министъра на енергетиката Теменужка Петкова. С допълнителните споразумения се намаляват средствата за задължителната минимална екологична програма, средствата по задължителната за концесионерите инвестиционна програма, отменен е контролният съвет и достъпа до обекта, намалява се и концесионното възнаграждение, въпреки, че добива на руда е многократно увеличен и

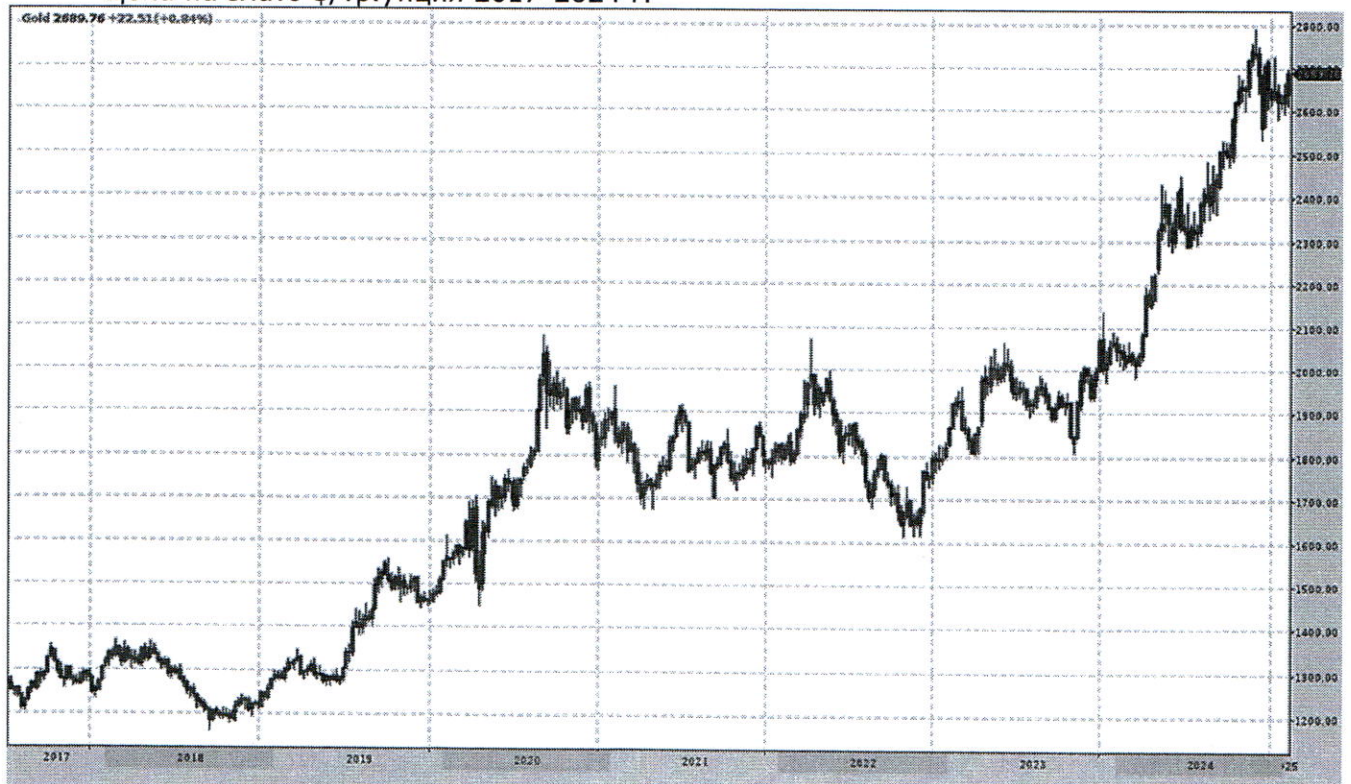
цената на златото е значително повишена, прекратен е и контрола на количеството концентрат, което се изнася от държавата. Това са неизгодни клаузи, договорени изцяло против интересите на България. В същото време липсата на точен и ясен метод за определянето на добитото количество злато, ценни и редки метали водят до широки възможности за злоупотреби на частните фирми концесионери.

Границите за концесионни възнаграждения за метални полезни изкопаеми според посочената наредба са от 0,8 до 4,0%. Например Дънди Прешъс Металс Инк. – концесионер на находище Челопеч, заплаща на държавата концесионно възнаграждение в размер на 1,5%.

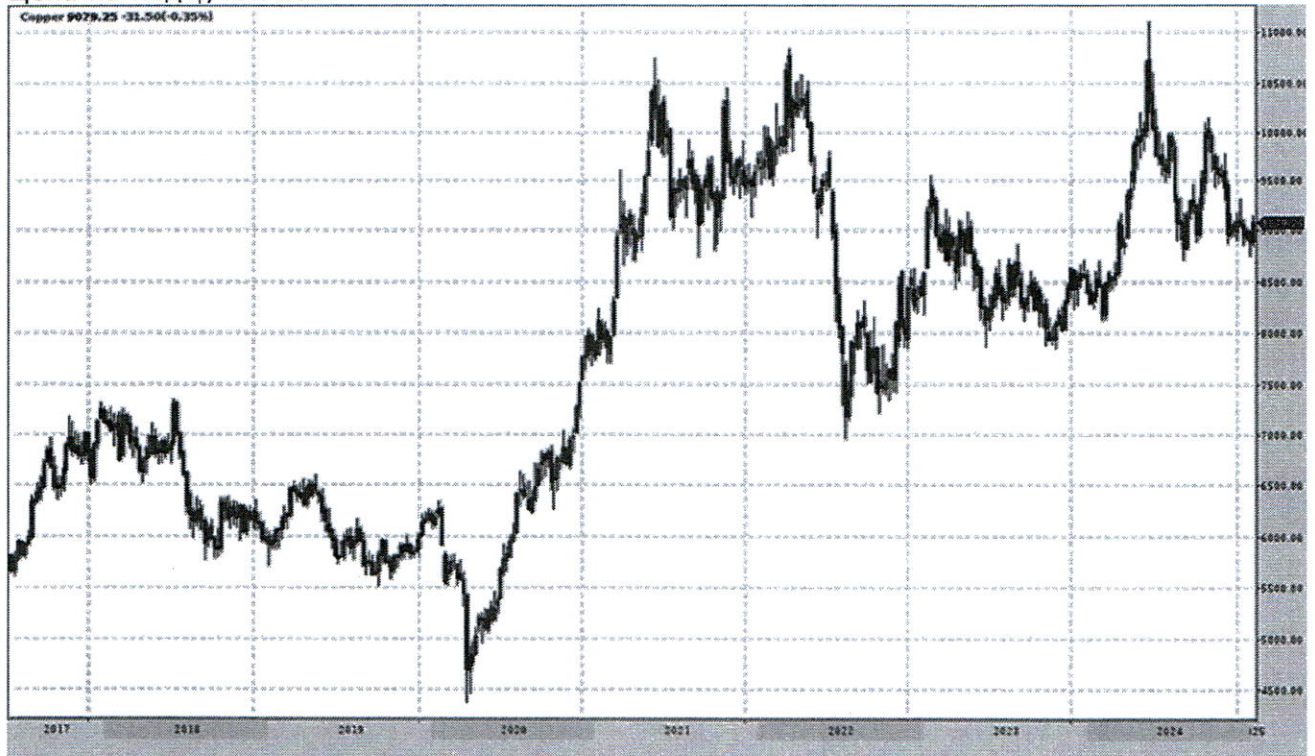
Последният достъпен публично доклад на компанията е от 30.03.2022г., като всички посочени в него данни са валидни към 31.12.2021г.

Докладът отчита добив на три метала – мед, сребро и злато, като заложените цени на тези метали са, съответно: 2.75 US\$ за паунд мед, 17 US\$ за тройунция сребро и 1400 US\$ за тройунция злато. В доклада се посочва, че „се използват консервативни цени на металите“. Ако направим съпоставка с лондонската метална борса, е видно че средната цена на златото за февруари 2025г. е 2911.52 US\$ за тройунция. Освен меден и пиритен концентрат от страната се изнася и лабораторен консуматив Шихта, който представлява смес от суровини. Няма яснота какво е точното съдържание на тази смес, която се изнася извън страната от концесионера.

Цена на злато \$/тр.унция 2017-2024 г.

Цена на мед \$/тон 2017 – 2024 г.

В резултат на бездействието на държавата, концесионерите в България генерираха свръхпечалби през годините, без да бъдат значително повишени приходите от тази дейност в държавния бюджет.

Във връзка с изискванията на Закона за подземните богатства и с оглед правилното управление на природните ресурси на Република България настояваме за предоговаряне на всички действащи концесионни договори за добив на злато, ценни и редки метали, с цел увеличение на концесионните плащания и повишаване на контрола. При несъгласие за преразглеждане и предоговаряне на плащанията и неизгодните условия от страна на частните дружества концесионери, настояваме за прекратяване на текущите концесионни договори поради явно неизгодни условия. В последствие е възможно както създаване на държавно предприятие за добив на полезни изкопаеми, така и стартиране на нова процедура по избор на концесионери при договаряне на пазарна концесионна такса.

Министърът на енергетиката следва да запознае Народното събрание с концесионните такси и клаузите по вече сключените договори за добив на злато, ценни и редки метали и да предложи значително увеличение на плащанията и предоговаряне на непрозрачните, неизгодни и неравноправни клаузи по концесионните договори. По този начин ще синхронизираме държавните концесии в тази сфера със световната практика на договаряне при добив на злато, ценни и редки метали и ще защитим държавния интерес.

ВНОСИТЕЛИ: Радостин Василев
Жури Велевски,
Христо Растанки